

Kansallisen Kokoomuksen vastaukset hallitustunnustelijan kysymyksiin

Yhteinen Suomi

Suomen täyttäessä sata vuotta, Tilastokeskus listasi yli sata tutkimusta, joiden perusteella Suomi on kansainvälisesti vertaillen hyvä maa. Meillä on vastuu tulevaisuudesta – siitä että Suomen juhliessa seuraavia tasavuosiaan voimme ylpeillä vastaavilla tuloksilla.

Suomen menestys on aina perustunut suomalaisten yhdessä tekemiseen. Viime vuosien kehitys on uhka tälle vahvuudellemme. Hallitustunnustelijan on otettava huomioon lisääntynyt vastakkainasettelu suomalaisten välillä ja pyrittävä edistämään luottamusta ja yhdessä tekemisen halua maassamme.

Seuraavan hallituksen tavoitteena on oltava kasvava, innovatiivinen, oikeudenmukainen ja menestyvä Suomi, jossa jokaisella ihmisellä on mahdollisuus tavoitella unelmiaan sekä luoda itselleen ja läheisilleen hyvää elämää. Suomen menestys perustuu vahvaan talouteen, työhön, osaamiseen, ahkeruuteen, avoimuuteen, kansainvälisyyteen sekä vakauteen ja turvallisuuteen.

Taloudessa on tapahtunut käänne heikompaan suuntaan ja edessämme on mittavia haasteita. Siksi lähdemme siitä, että tulevan hallituksen on hallitusneuvotteluissa ensi töikseen muodostettava yhteinen tilannekuva kansantalouden tilasta sekä sovittava uudistuksista, jotka se haluaa saada aikaan.

Hallituksen työssä katseen on oltava sen omaa kautta pidemmällä. Monimutkaistuvassa, nopeasti muuttuvassa maailmassa haasteet pitää ratkaista nopeasti, mutta katse on suunnattava riittävän kauas eteenpäin. Hallituksen on työskenneltävä Suomen ja suomalaisten hyväksi vastuullisesti uudistaen.

Sen toimintaa pitää ohjata vastuu tulevista sukupolvista, mikä näkyy muun muassa kestävässä taloudenpitona, kunnianhimoisina ilmastotoimina sekä demokratian, avoimen yhteiskunnan ja vapaan tiedonvälityksen puolustamisena. Hallituksen tulee rakentaa Suomesta sosiaalisesti oikeudenmukainen ja toimeliaisuudesta palkitseva yhteiskunta, jonka sen jokainen jäsen voi tuntea omakseen.

Seuraavalla valtioneuvostolla on edessään kokonaisvaltainen muutosjohtamisen haaste, johon tarvitaan erittäin vahvaa poliittista johtamista, tavoitteenasettelua ja poikkeuksellista uudistamiskykyä. Koko valtionhallinto on saatava sitoutumaan yhteiseen muutokseen, hallituksen asettamien tavoitteiden toteuttamiseen ja tulevaisuuden rakentamiseen. Mielestämme yksi edellytys hallitustyöhön osallistumiselle on se, että tuleva hallitus asettaa ohjelmassaan selkeästi mitattavat kunnianhimoiset ja vaikuttavat tavoitteet hallitustyön onnistumisen seuraamiseksi.

Kokoomus on valmis vastuunkantoon, mutta ei millä tahansa ehdoin. Toivomme, että tunnustelija löytää vastauksistamme edellytykset neuvottelujen pohjaksi.

Petteri Orpo
Kokoomuksen puheenjohtaja

Kalle Jokinen
Kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja

Sisälllys

1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	1
2 Suomi on kokoaan suurempi maailmalla	2
3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi	3
4 Elinvoimainen Suomi	4
5 Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	6
6 Kestävän talouden Suomi	7
7 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi.....	8
8 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	9
9 Sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuudistus edellyttää useampia vaalikausia. Oletteko valmiita yhdistämään eri etuuksia ja hyväksymään yhtenäisen etuustason eri syyperusteilla siten, että uudistus lisää työllisyyttä, nostaa koulutustasoa, vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta sekä parantaa osallisuutta?	10
10 Esittäkää lähtökohtanne sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiseksi.	11
Oletteko valmiita osallistumaan sosialidemokraattien johtamaan enemmistöhallitukseen, ja onko teillä osallistumisellenne mahdollisia kynnyskysymyksiä?	12

1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

Talouskasvun on jatkossa perustuttava kestävien, uusiutuvien ja kierrätettävien materiaalien käyttöön, puhtaisiin teknologioihin ja vähähiilisyteen. Suomen on vahvistettava asemaansa edelläkävijänä puhtaisten teknologioiden ja ratkaisujen kehittämisessä. Osaamisellaan Suomi voi auttaa vähentämään päästöjä globaalilla tasolla. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on yhtä tärkeää kuin ilmastonmuutoksen hillintä. Kokoomus lähtee siitä, ettei ilmastonmuutoksen torjumiseen käytettävillä keinoilla tarpeettomasti hankaloiteta suomalaisten arkea.

a. Oletteko sitoutuneet globaalisti ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen 1,5 asteeseen? Oletteko sitoutuneet siihen, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja sen jälkeen nopeasti hiilinegatiivinen?

Olemme sitoutuneet globaalisti ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen 1,5 asteeseen. Kokoomus on sitoutunut siihen, että Suomi saavuttaa hiilineutraaliuden 2030-luvulla. Kokoomus haluaa nostaa ilmasto- ja ympäristöpolitiikan kunnianhimon tasoa EU:ssa ja globaalisti. Pelkät Suomen tekemät päästövähennykset eivät riitä ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi.

b. Millaisia toimenpiteitä ilmastonmuutoksen torjuminen mielestänne edellyttää eri yhteiskunnan osa-alueilla?

EU:n päästövähennystavoitetta on kiristettävä 55 prosenttiin vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Lisätaakka on painotettava päästökauppaan. Verotuksen painopistettä on siirrettävä työn ja yrittämisen verotuksesta haittaveroihin. Kuntia, kotitalouksia ja yrityksiä tulee kannustaa tekemään kestäviä valintoja ja ottamaan käyttöön älykkäitä energiaratkaisuja. Julkisten hankintojen kriteerinä on suosittava ympäristöystävällisiä menetelmiä sekä päästöjä vähentäviä innovaatioita. Rakennetussa ympäristössä tulee parantaa energia- ja materiaalitehokkuutta sekä huomioida rakennusten elinkaarivaikutukset. Liikkumisen kokonaispäästöjä on vähennettävä edistämällä raideliikennettä, lisäämällä päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä, tiivistämällä kaupunkirakennetta sekä kannustamalla kävelyyn ja pyöräilyyn. Energiantuotannossa täytyy päästä eroon fossiilisista polttoaineista EU:n päästökaupalla ja pitkäjänteisellä kansallisella vero-ohjauksella niin, että energiantuotanto on lähes päästötön 2030-luvulla. Saavuttaakseen päästövähennystavoitteensa, Suomi tarvitsee ydinvoimaa. Maankäyttö-, maatalous- ja metsäsektoreilla on tehtävä laaja joukko toimia, joilla vahvistetaan Suomen hiilinielua. Kestävä metsänhoito ja metsien kasvu takaavat uusiutuvan, kestävästi tuotetun raaka-aineen saatavuuden.

c. Mitkä näette keskeisinä keinoina luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja parantamiseksi?

Metso-ohjelmaan on lisättävä rahoitusta ja uusia luontotyyppisiä. Osana Metso-ohjelmaa soiden suojeleminen on tehostettava. Soiden ja muiden luontotyyppien ennallistamiseen on kannustettava.

Haluamme vahvistaa vaelluskalakantoja huolehtimalla toimivista kalateistä ja kestävästä kalastuksesta sekä purkamalla turhia nousuesteit. Itämeren tilaa on parannettava. Rehevöitymisen vähentämiseksi

tarvitaan etenkin fosforin sitomista maaperään sekä lannalle vaihtoehtoisten käyttötapojen kehittämistä esimerkiksi biokaasuksi ja kiertoravinteiksi. Kaivostoiminnan säätelyn kokonaisuus on päivitettävä, ottaen huomioon yhteiskuntavastuu-, ympäristö- että elinkeinonäkökulmat.

2 Suomi on kokoaan suurempi maailmalla

Suomi on erottamaton osa pohjoismaista, eurooppalaista ja läntistä arvoyhteisöä. Suomi on aktiivinen kv. sääntöperusteisen järjestelmän puolestapuhuja ja kantaa globaalin vastuunsa kehityskysymyksistä. Yhtenäinen, oikeusvaltiota ja liberaalia demokratiaa puolustava EU tuottaa turvallisuutta ja hyvinvointia. Heikentyneessä turvallisuusympäristössä Suomi hakee vakautta huolehtimalla omasta puolustuskyvystä ja vahvemmillä kumppanuuksilla. Vaikuttavilla eurooppalaisilla ratkaisulla (vahvat ulkorajat, tehokas turvapaikka- ja palautuspolitiikka) estetään hallitsematon vuoden 2015 kaltainen Eurooppaan ja Suomeen suuntutuva turvapaikanhaku.

a. Miten Euroopan unionia tulee kehittää? Mitkä ovat Suomen EU-puheenjohtajuuskauden keskeiset tavoitteet?

EU:n toiminnassa keskeisiä asioita ovat yhteisen arvopohjan puolustaminen, kestävä kasvu, ilmastotoimet, turvallisuus ja puolustus, muuttoliikkeen hallinta sekä vapaan, sääntöperusteisen kv. kaupan puolustaminen. EU:n on osoitettava globaalia johtajuutta ilmastoasioissa ja vahvistettava yhtenäistä turvapaikkapolitiikkaa. Uskottava ja vakaa eurojärjestelmä edellyttää vakaus- ja kasvusopimuksen kunnioittamista ja rakenteellisia uudistuksia. Äärimmäisiä kriisitilanteita varten on luotava hallittu valtioiden velkajärjestelymenettely. Budjettineuvotteluissa tulee pitää kiinni lisäyksistä eurooppalaista lisäarvoa tuottaviin kohteisiin kuten tutkimus ja kehitys, Erasmus+ -ohjelma, puolustusyhteistyö, ilmastotoimet ja muuttoliikkeen hallinta. Maaseudun kehittämisrahaston osuus tulee säilyttää kohtuullisena. Puheenjohtajuuskauden tärkein tavoite on turvata EU:n toimintakyky murrosvaiheessa.

b. Oletteko valmiit tukemaan viimeisimmissä selonteoissa vahvistettua Suomen ulkopoliittikan linjaa?

Olemme sitoutuneet selontekojen linjauksiin. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan ensisijainen tavoite on turvata alueellinen koskemattomuus sekä itsenäisyys kaikissa olosuhteissa. Suomen kv. aseman vahvistamisesta ja pitämisestä sotilaallisten konfliktien ulkopuolella huolehditaan aktiivisella diplomatialla kumppaneiden (mm. transatlanttinen yhteistyö) ja naapureiden kanssa, monenkeskisissä järjestöissä ja kahdenvälisillä yhteistyöjärjestelyillä sekä omalla vahvalla sotilaallisella suorituskyvyllä. Suomi ei ole välittömän sotilaallisen uhan kohteena mutta voimapolitiikan paluu korostaa turvallisuusympäristömme vakauden tärkeyttä. YK:n peruskirjan, kv. oikeuden ja sopimus pohjaisen kv. järjestelmän periaatteita pitää noudattaa.

c. Mikä rooli Euroopan on otettava yhteistyössä Afrikan unionin ja sen jäsenmaiden kanssa Afrikan kehittämisessä?

Afrikka on nostettava vahvemmin Euroopan strategiseksi kumppaniksi. Myös Euroopan turvallisuus ja

muuttoliike ovat tiiviisti kytköksissä Afrikan maiden kestäväan kehitykseen. EU voi merkittävästi vaikuttaa työpaikkojen luomiseen Afrikan kasvavalle väestölle sekä kestäväan talouskasvuun edistämällä mm. puhtaan energian ratkaisuja ja panostamalla koulutukseen. Keskeistä strategisessa kumppanuudessa ovat ulkoisten investointien ohjelma, kauppa- ja kehityspolitiikka, rauhanturvaaminen sekä tuki demokratiakehitykselle. Vakauden edistämiseksi EU:n pitää kasvattaa panostuksiaan rauhanvälitykseen sekä sotilaalliseen- ja siviilikriisinhallintaan toimien mm. yhteistyössä Afrikan unionin kanssa.

d. Hyväksyttekö tavoitteen Suomen kehitysyhteistyörahoituksen nostamisesta 0,7 prosenttiin suhteessa BKT:oon? Minkä ajan kuluessa näette tämän mahdolliseksi toteuttaa?

Tuemme tavoitetta. Kehitysyhteistyöllä on tärkeä rooli kehitysmaiden tukemisessa. Suomen pitää myös oman kansainvälisen asemansa vuoksi lähestyä Pohjoismaista viiteryhmäämme, ja laatia useamman vaalikauden rahoituspolku 0,7 prosentin tavoitteeseen. Se on realistista saavuttaa 2020-luvun loppuun mennessä. Kehitysyhteistyössä pitää keskittyä entistäkin vahvemmin naisten ja tyttöjen asemaan, koulutukseen sekä ilmastotoimiin. Kestävän kehityksen haasteisiin vastaamiseksi tarvitaan vahvaa yksityisen sektorin panosta ja lahja-avun hyödyntämistä myös yksityisten investointien houkuttelemisessa hankkeisiin.

3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi

Suomen tulee olla maailman vahvin oikeusvaltio. Haluamme pitää Suomen yhtenä maailman turvallisimmista maista jatkossakin. Turvallisuus on suomalaisen demokratian ja hyvinvointiyhteiskunnan kivijalka. Turvallisuus- ja oikeusviranomaisten resurssit on turvattava, jotta katkeamaton viranomaisketju aina hätäkeskuksesta vankilaviranomaisiin toimii. Viranomaisten edellytykset kaikkiin turvallisuusuuhkiin vastaamiseksi on varmistettava.

a. Kuvatkaa käsityksenne Suomesta oikeusvaltiona ja kertokaa keinot sen vahvistamiseksi. Miten edistäisitte ihmisoikeuksien toteutumista Suomessa? Millä tavoin olette valmiit kehittämään kansalliskielten asemaa Suomessa?

Suomi on yksi maailman vahvimmista oikeusvaltioista, jota tulee vahvistaa edelleen. Oikeusprosesseja tulee lyhentää. Oikeudellisen asiantuntija-avun tulee olla kaikkien saatavilla varallisuudesta ja tuloista riippumatta. Kansalliskielillä tulee voida asioida viranomaisissa, minkä turvaamiseksi tarvitaan näiden kielten vahvaa opettamista. Palvelujen saatavuutta kansalliskielillä voidaan parantaa etäasioinnilla. Saamen kielten asemaa on parannettava.

b. Mikä on käsityksenne lainvalmistelun laadusta ja oletteko valmiit hyväksymään komiteaperustaisen lainvalmistelun?

Laadukkaan lainvalmistelun toteutuminen edellyttää riittävää aikaa, tutkimukseen perustuvaa tietoa, riittäviä vaihtoehtojen ja laajasti vaikutusten arviointia sekä nykyistä vahvempaa perustuslakiin ja ih-

misoikeusvelvoitteisiin liittyvää valmisteluosaamista. Laajojen ylivaalikautisten hankkeiden osalta voidaan arvioida, olisiko uudenaikaisilla valmistelutavoilla mahdollista parantaa hankkeiden läpivientiä. Vastuu lainsäädäntötyön etenemisestä vaalikauden aikana tulee olla aina hallituksella.

c. Mitkä ovat sisäisen turvallisuuden riskitekijät ja kuinka vahvistaisitte sisäistä turvallisuutta?

Turvallisuusriskejä tuovat erityisesti väkivaltaiset ääriliikkeet, hybrdivaikuttaminen, terrorismi, järjestäytyneet rikollisuus ja nuorten syrjäytyminen. Turvapaikkaprosessia on tehostettava ja kehitettävä järjestelmän väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Kielteisen päätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden palauttamista kotimaihinsa on tehostettava. Poliisien määrää on lisättävä siten, että se olisi vähintään 7 850 poliisia. Seksuaali- ja väkivaltarikosten rangaistuksia on kiristettävä. Syrjäytyminen ja lähisuhde-, ja ns. kunniaväkivalta ovat merkittäviä sisäisen turvallisuuden riskitekijöitä. Tarvitsemme vahvempaa, laaja-alaista ja resursoitua viranomaisyhteistyötä. Ennaltaehkäisevää työtä tulee vahvistaa.

d. Oletteko valmiit tukemaan viimeisimmissä selonteissa vahvistettua Suomen puolustuspolitiikan linjaa?

Tuemme puolustuselonteon linjauksia. Myös seuraavan hallituksen tulisi laatia erillinen puolustuselonteko, jonka toimeenpanolla turvataan puolustuskyky muuttuvassa turvallisuustilanteessa. Suomen puolustus rakentuu uskottaviin suorituskykyihin ja kansalaisten tahtoon puolustaa koko Suomea. Puolustusmäärärahoista on huolehdittava parlamentaarisen selvitysryhmän esityksen mukaisesti materiaalivajeiden paikkaamiseksi ja valmiuden kehittämiseksi ja riittävän reserviläisten kertausharjoitustoiminnan turvaamiseksi. Päätökset tarvittavista kalustohankinnoista on tehtävä. Puolustusyhteistyössä Suomen on vahvistettava nykyisiä kumppanuuksia. Puolustusyhteistyön kehittäminen ilman ennakkorajoituksia tukee Suomen omia suorituskykyjä sekä Itämeren alueen vakautta. Suomen tulee ylläpitää mahdollisuutta hakea Nato-jäsenyyttä. Yleisestä asevelvollisuudesta tulee pitää kiinni. Asepalveluksen osallistumisasteen nostamiseksi tulee laatia ohjelma.

4 Elinvoimainen Suomi

Suomen elinvoima edellyttää kilpailukykyistä, ennustettavaa ja kestävä kehityksen edelläkävijäratkaisuihin kannustavaa investointiympäristöä, kasvavaa panostusta osaamiseen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä tällä vaalikaudella 75%:n työllisyysastetta ja kilpailukykyistä verotusta. Hallituksen strategian tulee perustua yhteiseen 2030-visioon.

a. Näettekö, että Suomi voi ilmastonmuutoksen ja muiden megatrendien ratkaisujen kautta rakentaa itselleen uutta, kestävä v mentivetoista kasvua? Näettekö tarpeellisena, että Suomeen laaditaan yhteinen strategia vahvistuvan elinvoiman ja kestävä kehityksen talouskasvun turvaamiseksi? Mitkä olisivat sen pääkohdat?

Suomella on vahvana teknologiamaana kaikki edellytykset rakentaa tulevien vuosikymmenten megatrendeihin vastaavista edelläkävijäratkaisuista v mentivetoista kasvua. Ilmastonmuutoksen hallinta, luonnonvarojen mahdollisuudet, kaupungistuminen, digitalisoituminen, palveluistuminen, kiertotalous,

alustatalous – suurien mahdollisuuksien trendejä kaikki. Strategian tulee sisältää toimet, joilla nopeutetaan edelläkävijäratkaisujen käyttöönottoa Suomessa ja luodaan yrityksille referenssejä vientiin arvoketjujen eri vaiheissa. Vaikutetaan kansainväliseen liiketoimintaympäristöön erityisesti EU-päätöksenteossa. Poliitikka on kunnianhimoista, pitkäjänteistä ja luotettavaa. Yritystukia karsitaan ja painotetaan uudistavia tukia. Omistamisen ja yrittämisen verotuksen on kannustettava investointeihin ja risikinottoon. Ansiotuloverotusta keventämällä luodaan suomalaisia ja ulkomaisia osaajia houkutteleva elinympäristö.

b. Millaisilla toimenpiteillä kehitetään metropolialuetta, kasvavia kaupunkiseutuja, seutukeskuksia ja harvaan asuttuja alueita?

Kaupunkipolitiikan on oltava kunnianhimoista ja osa kaiken hallinnon läpäisevää päätöksentekoa. Kaupunkipolitiikassa kasvuseutuja katsotaan laajasti sisältäen metropolialueen ja isojen kaupunkien lisäksi seutukaupunkien kehittämisen. Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän sekä julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyön kannustimia lisätään. Työvoima- ja elinkeinopalvelujen uudistuksessa valtion ja kuntien työnjakoa tarkistetaan ja selkeytetään kummankin luonnollisia vahvuuksia vastaavaksi kokeilujen tulosten perusteella. Työtä välitetään koko Suomen työmarkkinoilta ja reagoidaan työpaikkojen siirtymiseen. Kasvun haasteet huomioidaan valtion ja kuntien välisissä rahoitusjärjestelyissä. Asuntorakentamisella vastataan kysyntään, kannustaen muuttoon työn perässä. Asumisen tuet suunnataan eniten tarvitseville. Kaavoitusta yksinkertaistetaan ja nopeutetaan lisäten myös aloite- ja osallistumismahdollisuuksia. Kaavatasojen määrä tarkistetaan. Rakentamisen ja investointien lupajärjestelmässä siirrytään yhden luukun asiointiin ja ajallisiin palvelulupauksiin. Edistetään harvaan asuttujen alueiden luonnollisista vahvuuksista ponnistavaa elinkeinotoimintaa ja paikallista jalostusarvoa nostavia investointeja. Teknologian ja tietoliikenteen avulla täydennetään liikenneyhteyksiä, mahdollistetaan palveluiden saavutettavuus, elinkeinoelämän tarpeet ja monipuoliset työskentelymahdollisuudet.

c. Miten varmistaisitte Suomen liikenneinfrastruktuurin ylläpitämisen ja kehittämisen? Mikä on mallinne rahoituksen kehittämiseksi?

Auton ja maantiekuljetusten välttämättömyys ymmärretään ja vähennetään liikenteen päästöjä. Edistetään siirtymistä vähäpäästöisiin käyttövoimiin ilman kohtuuttomia kustannuksia elinkeinoelämälle tai kuluttajille. Vahvistetaan joukkoliikennettä ja pyöräilyä suurten kaupunkiseutujen sisällä ja kasvukeskusten välillä. Kaupunkikeskusten välille tarvitaan nopeita junayhteyksiä, unohtamatta kaupunkeihin kytkeytyviä seutuja ja koko maan liikenneväylien kehittämistä. Nopeampia raideyhteyksiä tarvitaan pääkaupunkiseudulta itään, pohjoiseen (päärata) ja länteen (Turun tunnin juna). Sekä henkilö- että tavaliikennettä kehitetään mahdollistaen työssäkäyntialueiden laajentaminen ja elinkeinoelämän kasvu. On oltava valmiutta edetä hankkeissa kunnianhimoisesti suunnittelun ja rakentamisen osalta. Suurimpien liikennehankkeiden rahoituksessa hyödynnetään hankeyhtiömallia. Hankkeita suunniteltaessa arvioidaan eri toimijoiden intressit ja rahoitusmallien kestävyys pitkällä aikavälillä. Kokoomus on sitoutunut parlamentaarisen liikennejärjestelmätyöryhmän työn mukaisesti turvaamaan perustienpidon rahoituksen.

5 Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi

Työ muuttuu nopeasti. Siksi suomalaista työelämää on uudistettava uuteen aikaan. Kokoomus haluaa työelämän, joka tukee tuottavuutta, korkeaa osallistumisastetta, alhaista työttömyyttä ja hyvää työhyvinvointia. Kokoomus haluaa työelämän, joka perustuu luottamukseen ja joka mahdollistaa reilun paikallisen sopimisen. Jokaisen jo töissä olevan, työtä etsivän ja vasta työelämään tulossa olevan on voitava päivittää ja täydentää osaamistaan muuttuvan työelämän tarpeita vastaavaksi. Työelämän uudistukset korkean työllisyyden kannalta ovat aivan välttämättömiä.

a. Miten kehittäisitte työelämää ja sen sääntelyä yhteistyössä työelämän osapuolten kanssa? Hyväksyttekö työelämän vähimmäisehtojen sääntelyn nykyiseltä pohjalta?

Työelämän sääntelyä on kehitettävä yhteistyössä työelämän osapuolten kanssa ja niitä kuullen. Hallitus määrittelee uudistusten tavoitteet, joiden pohjalta valmistelua tehdään tarvittaessa yhteistyössä työelämän osapuolten kanssa. Korkeamman työllisyysasteen saavuttamiseksi vastuu on myös ja erityisesti työelämän osapuolilla. Jos työelämän osapuolet eivät pääse tyydyttävään yhteisymmärrykseen, hallituksen on oltava valmis luomaan, muokkaamaan ja viemään esityksiä eteenpäin itsekkin.

Työelämän vähimmäisehtojen toteutumisen valvonta ei ole Suomessa tyydyttävää. Työntekijöiden huonon kohtelun tapaukset osoittavat, että vähimmäisehtojen suojelua tulee vahvistaa niin järjestäytyneiden, kuin järjestäytymättömienkin palkansaajien osalta.

Reilun paikallisen sopimisen edistäminen edellyttää lakimuutoksia, joilla varmistetaan tasapainoinen paikallinen neuvotteluasetelma ja vahvistetaan henkilöstön asemaa. Haluamme varmistaa kaikkien työntekijöiden yhtäläiset mahdollisuudet paikalliseen sopimiseen ja oman työpaikkansa asioihin vaikuttamiseen. Hallituksen ei tule yrittää vaikuttaa työehtosopimusten sisältöön. Esitämme osaamisen tulevaisuussopimusta jatkuvan oppimisen mallin rakentamiseksi.

b. Miten uudistaisitte perhevapaita?

Suomi tarvitsee kunnianhimoisen, lapsi- ja perhemyönteisen perhevapaaudistuksen, joka tuo vapautta ja joustavuutta perheiden arkeen, lisää tasa-arvoa perheissä ja työmarkkinoilla sekä edistää erityisesti naisten työllisyyttä. Kokoomus pitää tärkeänä, että uudistuksessa huomioidaan perheiden erilaiset tilanteet. Perhevapaiden tulee mahdollistaa lasten hoitaminen kotona silloin, kun lapsi on pieni ja tarjota perheille erilaisia vaihtoehtoja uudessa elämäntilanteessa. Samalla perhevapaaudistuksen tulee kannustaa vanhempia palaamaan perhevapaalta joustavasti takaisin työelämään ja lisätä lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.

c. Mitkä ovat keskeiset keinonne miesten ja naisten välisen palkkatasa-arvon toteuttamiseksi?

Sukupuolten tasa-arvon edistämisen on oltava yksi keskeinen tavoite hallitusohjelmassa. Tulevan hallituskauden aikana laaditaan muun muassa tasa-arvo-ohjelma ja uusi tasa-arvoselonteko. Vanhemmuu-

den kustannukset tulee jakaa nykyistä tasaisemmin äitien ja isien työnantajien välillä. Edistämme samapalkkaisuuden periaatetta työpaikoilla tarkistamalla tasa-arvolakia yksityisyyden suoja huomioiden. Helpotetaan lyhennetyn työviikon ja osa-aikatyön tekemistä erityisesti pienten lasten vanhempien osalta sukupuoleen katsomatta. Näin madallamme erityisesti naisten kynnystä palata perhevapaalta takaisin töihin ja parannamme molempien vanhempien mahdollisuuksia yhdistää työ ja perhe.

6 Kestävän talouden Suomi

Kestävä julkinen talous on hyvinvointiyhteiskunnan perusta. Hyvinvointivaltio voidaan turvata korkealla työllisyydellä ja kestävällä talouskasvulla. Nämä edellyttävät työikäisen väestön, osallistumisasteen, työpanoksen ja sen tuottavuuden kasvattamista. Kokoomuksen keskeinen tavoite hallituskaudella on työllisyysasteen nostaminen vähintään 75 prosenttiin.

Ympäristötavoitteisiin päästään tekemällä tilaa korkean lisäarvon palveluille ja resurssitehokkaalle teollisuudelle. Tuottavuuskasvu edellyttää kilpailun esteiden purkamista, talouden kansainvälistä avoimuutta, työmarkkinoiden joustavoittamista ja kannustavaa verojärjestelmää.

a. Millä keinoilla varmistaisitte työllisyysasteen kasvun selvästi yli 75 prosenttiin 2020-luvun aikana?

Lisätään työnteon kannustimia. Sosiaaliturvaa ja verotusta uudistetaan siten, että tarjottu työ kannattaa aina ottaa vastaan. Kehitetään ansiosidonnaista suuntaan, joka aktivoi voimakkaammin työnhaakuun ja työn vastaanottamiseen työttömyyden alussa. Perhevapaat uudistetaan niin, että molemmilla vanhemmilla on vahva taloudellinen kannustin palata työmarkkinoille osa-aikaisesti tai kokoaikaisesti. Työuria pidennetään purkamalla varhaisen eläköitymisen kannusteita ja tehostamalla opintoaikoja.

Parannetaan yrittämisen edellytyksiä. Työn verotusta kevennetään ja verotuksen painopistettä siirretään haittoihin ja päästöihin. Palkkaamisen kynnystä madalletaan. Paikallista sopimista laajennetaan lakisäateisesti ja tasapainoisesti siten, että kaikki yritykset ja niiden työntekijät ovat yhdenvertaisessa asemassa. Avataan suljettuja markkinoita kilpailulle. Mahdollistetaan yrittäjän uusi alku nykyistä paremmin.

Parannetaan työvoiman kohtaantoa. Työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin vastataan rakentamalla työelämään jatkuvan oppimisen malli. Kokeillaan koulutustiliä. Panostetaan pitkäaikaistyöttömien TE-palveluihin. Maahanmuuttajien integrointi otetaan työvoimapolitiikan painopisteeksi. Vähennetään syrjäytymistä turvaamalla kaikille perustaidot, lisäämällä oppisopimuskoulutusta ja työssäoppimista.

Sujuvoitetaan ja lisätään työperäistä maahanmuuttoa. Työvoiman saatavuusharkinnasta luovutaan ja työlupaprosessia sujuvoitetaan. Ulkomaisille tutkinto-opiskelijoille valmistumisen jälkeen myönnettävää työnhakulupaa pidennetään kahteen vuoteen.

b. Kuvatkaa tekijät, joilla julkisen talouden kestävyys turvataan erityisesti väestökehitys huomioon ottaen.

2020-luvun alussa Suomea haastavat ennätyskorkea huoltosuhde, hiipuva talouskasvu ja alhainen in-

vestointiaste. Kestävyyssvaje on yhdeksän miljardia euroa. Väestön ikääntyessä palveluiden tarve ja julkiset menot kasvavat, vaikka tuleva hallitus ei tekisi yhtään uutta menopäätöstä. Seuraavan taantuman koittaessa julkinen talous ei kestä raskasta lisävelkaantumista. Taantumaan varaudutaan käynnistämällä kasvua ja työllisyyttä tukevat rakenneuudistukset hallituskauden alussa ja keräämällä julkiseen talouteen rahoituspuskuri. Työllisyysaste tulee nostaa 75 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä ja 80 prosenttiin vuoteen 2027 mennessä. Pidetään verotus kansainvälisesti kilpailukykyisenä tavoittelemalla laajoja veropohjia ja matalia verokantoja.

Pyritään kuntien ja valtion talouden rahoitusaseman tasapainottamiseen. Mikäli talouden keskeisissä tavoitteissa ml. työllisyysasteen nostamisessa, ei edetä, tulee hallituksen tarvittaessa ryhtyä toimiin julkisen talouden rahoitusaseman tasapainon saavuttamiseksi menosopeutuksin.

7 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi

Suomen on oltava maa, jossa jokainen voi elää arvokasta ja hyvää elämää varallisuudesta, iästä tai asuinpaikasta riippumatta. Apua on saatava, kun sitä tarvitsee. Kaikki on pidettävä mukana, hyvinvointia on lisättävä ja turvattava riittävät palvelut.

a. Miten vahvistaisitte hyvinvointiyhteiskunnan palveluita ja ihmisten toimeentulon turvaavia etuuksia? Kuvatkaa erityisesti keinonne, joilla vahvistatte ikääntyvien ihmisten palveluita ja toimeentuloa. Mitkä ovat keinonne lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi?

Kokoomus haluaa kehittää palveluita ja yhdistää niitä nykyistä enemmän myös taloudellisiin etuuksiin. On vahvistettava sekä sosiaali- että työllisyyspalveluiden saatavuutta ja tuettava osaamisen päivittämistä. Eläkeläisköyhyyden vähentämisessä takuueläke on avainasemassa. Eniten sairastavien eläkeläisten asemaa voidaan parantaa lääkekorvausjärjestelmää ja terveydenhuollon asiakasmaksuja uudistamalla. Elinkustannusindeksin perusteena olevan kulutuskorin on vastattava eri ikäisten eläkeläisten todellista kulutusta. Ansiotulojen ja eläkkeiden verotusta on alennettava.

Kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoivan määrä on mitoitettava tarvetta vastaavaksi. Molempiin on lisättävä sekä henkilöstöä että osaamista. Palvelujen on oltava kuntouttavia. Hoitotakuuta on tiukennettava, ja luotava sen rinnalle hoivatakuu. Vanhuspalvelulain velvoittavuutta on vahvistettava. Omaishoitajien asema on turvattava tasa-arvoiseksi asuinpaikasta riippumatta. Varmistetaan työntekijälle oikeus tuettuun hoivavapaaseen.

Lapsiperheistä kaikkein heikoimmassa asemassa ovat yksinhuoltajien perheet. Perusturvan lisäksi on turvattava perheiden tarpeista lähtevät palvelut. Köyhyyttä vähennetään myös puuttumalla ylivelkaantumiseen, edistämällä kohtuuhintaista asumista, alentamalla asiakasmaksuja mukaan lukien varhaiskasvatuksessa, ja edistämällä työllisyyttä. Tulevalla kaudella laaditaan myös kansallinen lapsistrategia.

b. Miten rahoittaisitte edellisessä kohdassa kuvaamanne toimenpiteet? Kuvatkaa keinonne konkreettisesti.

Vahva valtiontalous ja korkea työllisyysaste luovat edellytykset palveluiden rahoittamiselle. Työllisyysasteen on noustava 75 prosenttiin ja edelleen sen yli. Työllisyysasteen nostaminen on ainoa kestävä keino rahoittaa hyvinvointiyhteiskunnan palvelut. Veronkevennykset katetaan kiristämällä haittojen, päästöjen ja kulutuksen verotusta.

c. Mitkä eriarvoisuustekijät suomalaisessa yhteiskunnassa tunnistatte ja miten vähentäisitte eriarvoisuutta?

Köyhyys, yksinäisyys ja pitkäaikainen työttömyys aiheuttavat eriarvoisuutta. Myös terveyserot ja alhainen koulutustaso ovat yhteydessä huono-osaisuuteen. Niin ikään alueellisella eriytymisellä ja asunnotomuudella on eriarvoistavia vaikutuksia. Liian usein ongelmat myös periytyvät sukupolvelta toiselle. Eriarvoisuuden vastaista työtä on tehtävä läpi elämänkaaren, monipuolisilla keinoilla ja eri hallinnonalojen laajassa yhteistyössä.

Panostamalla lasten varhaisiin vuosiin ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen torjumme eriarvoistumista kaikkein vaikuttavimmin. Tehdään harrastustakuusta totta ja mahdollistetaan jatkuva oppiminen. Kansalaisjärjestöjen rooli demokratian, vapaaehtoistyön ja osallisuuden vahvistajina on niin ikään tunnustettava paremmin. Työllisyysastetta on nostettava, koulutusta ja osaamista on vahvistettava ja varmistettava hyvinvointi- sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus. Sosiaaliturvaa on uudistettava siten, että työntekijöiden kannustimet paranevat. Näin edistämme kaikkien pärjäämistä.

8 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi

Kokoomus katsoo, että tulevaisuuden kestävä kasvun, menestyksen ja hyvinvoinnin perusta rakennetaan vahvalla yleissivistyksellä, korkealla osaamisella sekä kansainvälisesti kilpailukykyisellä tieteellä ja tutkimuksella. Suomessa jokaisen on saatava oppia ja koulutusta mahdollisimman hyvin ja pitkälle varallisuudesta, perhetaustasta tai asuinpaikasta riippumatta.

a. Tunnistatteko, että kestävä talouskasvun perustan vahvistamiseksi on tehtävä investointeja koulutukseen, tutkimukseen, innovaatioihin sekä infrastruktuuriin? Kuvatkaa konkreettiset keinonne.

Suomen tulee olla maailman osaavin maa ja pitää kaikki mukana. Tähän tavoitteeseen pääsemme taakamalla jokaiselle hyvät ja yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutusta varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Pidämme tärkeänä investointeja koulutukseen, osaamiseen ja sivistykseen.

Haluamme käynnistää suunnitelmallisen ohjelman TKI-panosten nostamiseksi 4%:iin BKT:sta. Alkavalla vaalikaudella tämä tarkoittaa 300 miljoonan euron lisäpanostuksia. Haluamme myös turvata yliopistoille ja ammattikorkeakouluille vakaan perusrahoituksen.

b. Tunnistatteko tarpeen, että koko ikäluokan tulisi suorittaa vähintään toisen asteen tutkinto? Kuvatkaa keinonne tähän pääsemiseksi.

Kokoomus pitää tärkeänä, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon ja puolet

ikäluokasta myös korkea-asteen tutkinnon. Tavoitteeseen päästään vain varmistamalla jokaiselle riittävät perusvalmiudet varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa. Koulutusinvestoinnit ovat vaikuttavimmillaan, kun ne tehdään varhaisiin vuosiin. Haluamme luoda kaksivuotisen esiopetuksen, lisätä varhaiskasvatukseen osallistumista ja huolehtia varhaiskasvatuksen laadusta.

Haluamme vahvistaa peruskoulua. Jokaisen oppilaan on saatava peruskoulusta tarvitsemansa tiedot ja taidot, jotka kantavat vähintään toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Haluamme varmistaa varhaisen tuen sekä uudistaa kolmiportaisen tuen ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain. Jokaiselle nuorelle tulee löytyä peruskoulun jälkeinen opiskelupaikka myös jatkossa. Peruskoulun loppuvaiheessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukioissa on panostettava henkilökohtaiseen ohjaukseen ja yksilöllisempiin opin-
topolkuihin. Toisen asteen suorittamisen keskeyttämisen syihin on puututtava kohdennetuin toimin.

c. Miten varmistaisitte sen, että jokaisen oppiminen ja osaamisen kehittäminen jatkuu läpi työuran?

Koulutus on paras muutosturva sekä yksilölle että koko yhteiskunnalle. Jatkuvan oppimisen ratkaisuissa on huomioitava eri ikäisten ja eri koulutustaustan omaavien erilaiset tarpeet. Koulutusjärjestelmän tarjontaa on päivitettävä. Opiskelun on tapahduttava jatkossa joustavasti ja enemmän myös työn rinnalla. Haluamme osaamisen tulevaisuussopimuksen, joka laadittaisiin yhdessä työmarkkinaosapuolten ja koulutuksen järjestäjien kanssa.

d. Miten edistäisitte kulttuurin asemaa Suomessa?

Haluamme, että kulttuuri on saavutettavaa ja sen merkitys yhteiskunnassamme tunnustetaan vahvemmin. Pitkän aikavälin tavoitteenamme on nostaa taiteen ja kulttuurin rahoitusosuus 1%:iin valtion budjetista. Kulttuurin rahoitusjärjestelmä on uudistettava niin, että se on kannustava ja huomioi kaikki taiteen muodot. Taiteen perusopetusta on vahvistettava. Luovan talouden kasvua ja kansainvälistymistä tulee tukea.

Haluamme myös korostaa liikunnan merkitystä. Haluamme vahvistaa kaiken ikäisten arkiliikunnan, lasten ja nuorten harrastustoiminnan sekä huippu-urheilun edellytyksiä.

9 Sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuudistus edellyttää useampia vaalikausia.

Oletteko valmiita yhdistämään eri etuuksia ja hyväksymään yhtenäisen etuustason eri syyperusteilla siten, että uudistus lisää työllisyyttä, nostaa koulutustasoa, vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta sekä parantaa osallisuutta?

Kokoomuksen mielestä sosiaaliturvajärjestelmämme pitää uudistaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Yhdymme kysymyksessä lueteltuihin tavoitteisiin. Haluamme yksinkertaistaa sosiaaliturvaa, helpottaa työn ja turvan yhteensovittamista sekä purkaa kannustinloukkuja, jotta työnteko olisi kannattavampaa. Uudistuksen tulee lisätä työllisyyttä ja vahvistaa julkista taloutta. Työllisyyden kasvu vähentää eriarvoisuutta parantamalla työllistyvien toimeentuloa sekä vahvistamalla hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohjaa.

Kokoomuksella on puoluekokouksen hyväksymä sosiaaliturvamalli. Yleistuki yhdistää kysymyksessä esitetyllä tavalla perusturvan etuuksia (toimeentulotuki, yleinen asumistuki sekä Kelan työttömyysetuudet) yhdeksi yleistueksi, joka työtulojen kasvaessa vähenee tasaisesti ja ennakoitusti. Työnteko parantaisi aina henkilön toimeentuloa, ja tukien yhteensovituksen sekä toimeentulotuen kannustinongelmat helpottuisivat.

Suhtaudumme avoimesti muidenkin syyperusteisten tukien yhdistämiseen ja yhtenäistämiseen - huomioiden kuitenkin julkisen talouden kestävyuden sekä muutosten työllisyysvaikutukset. Jatkuvan oppimisen tukemiseksi loisimme ensisijaisesti oman järjestelmän työmarkkinaosapuolten kanssa. Haluamme laajentaa perusturvan itsensä työllistäjille sekä yksinyrittäjille. Osatyökykyisille tulisi räätälöidä oma osallisuutta vahvistava tukimuoto yksilöllisemmällä ja joustavammilla palveluilla ja velvoitteilla.

Sosiaaliturvan tulee jatkossakin olla vastikkeellinen, yksilöperusteinen ja syyperusteinen. Tulorekisterin avulla voidaan automatisoida maksatusta ja vähennetään byrokratiaa. Täyden tuen saamiseksi on työtömän haettava aktiivisesti töitä, opiskeltava, tehtävä lyhyitä työkeikkoja tai osallistuttava työllistymisedellytyksiä parantaviin palveluihin. Osana uudistusta palveluita on kehitettävä ja vahvistettava. Ne on myös integroitava tiiviimmin osaksi etuisuuksia. Velvoittavuus ja hyvät palvelut kulkevat aina käsi kädessä.

Suhtaudumme kielteisesti vastikkeettomaan ja passivoivaan perustuloon, jonka OECD on arvioinut lisäävän köyhyyttä. Jos haluamme pitää kiinni hyvästä sosiaaliturvan tasosta, julkisen talouden kestävydestä sekä työntöön kannustimista, on työttömyysturvan oltava vastikkeellista. Kokoomus pitää SDP:n yleisturvamallia, joka on sekä periaatteiden että arvovalintojen osalta lähellä kokoomuksen mallia, realistisena uudistussuuntana perustuloon ja vastikkeettomuuteen verrattuna.

Sosiaaliturvan uudistamisessa on edettävä vaiheittain useamman vaalikauden aikana. Prioriteetteina tulee olla työttömien etuuksien uudistaminen ja työllisyysasteen nostaminen. Korkeampi työllisyys mahdollistaa muiden sosiaaliturvan osa-alueiden kehittämisen ja vahvistamisen. Toimi-hanke on luonut yhteiset edellytykset ja peruspilarit sosiaaliturvan uudistamiselle.

10 Esittäkää lähtökohtanne sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiseksi.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa on uudistettava nopeasti. Palvelujen saatavuutta ja laatua on parannettava, yhdenvertaisuutta lisättävä ja kustannusten nousua hillittävä. Ihmisten on päästävä nykyistä nopeammin jonoista hyvään hoitoon ja inhimilliseen hoivaan. Haluamme kehittää palveluita ihmiset ja heidän tarpeensa edellä hallinnon sijaan. Palveluiden on vastattava ihmisten yksilöllisiin tarpeisiin. Niiden on oltava riittäviä ja oikea-aikaisia sekä laadultaan vaikuttavia ja ennaltaehkäiseviä. Haluamme turvata sujuvat hoitopolut.

Uudistus tulee tehdä valtion ja kuntien vahvalla yhteisymmärryksellä. Uudistus tehdään kuntapohjaisesti vapaaehtoisuuteen nojautuen, mutta tarvittaessa velvoitteita ja kannusteita käyttäen. Palvelujen järjestämiseen tarvitaan asukasmäärältään vahvat järjestäjät. Perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen välistä yhteistyötä tulee vahvistaa. Riittävän vahva alueellinen yhteistyö

voi rakentua esimerkiksi kuntayhtymille. Alueilla on hyödynnetty ja voidaan hyödyntää valmistellun sote- ja maakuntauudistuksen työtä; sote-kuntayhtymiä on jo muodostettu. Alan ammattilaiset pitää päästää keskittymään työhönsä eli ihmisten palveluihin ja niiden kehittämiseen.

Kuntapohjaisen uudistamisen rinnalle tarvitsemme sote-palveluille vahvemmin määritellyt kansalliset tavoitteet, laatukriteerit ja korvausperusteet. Hoitoon pääsyä tulee nopeuttaa eli hoitotakuu-aikoja ki-ristää, valintamahdollisuuksia lisätä sekä luotava hoivatakuu. Ihmisten oikeuksien toteutumista valvo-maan tarvitaan vahva valvontajärjestelmä. Julkinen sektori vastaa palveluiden järjestämisestä ja mo-nituottajuutta vahvistetaan. Sairauksien hoidosta pitää päästä enemmän kansansairauksien ehkäisyyn ja varhaiseen puuttumiseen sekä terveyden edistämiseen esimerkiksi liikunnan avulla. Tarvitaan hallin-nonalojen ja toimijoiden yhteistyötä.

Haluamme parantaa ihmisten oikeutta ja lisätä mahdollisuuksia valita itse. Palvelusetelilainsäädännön velvoittavuutta ja valtakunnallista yhtenäisyyttä on vahvistettava. Valinnanvapaus on keino vahvistaa ja nopeuttaa palvelujen saatavuutta. Valintamahdollisuuksien parantamisen lisäksi palvelusetelin käyt-tää lisäämällä parannetaan pienten yritysten ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia tuottaa palveluita sekä vältetään kilpailutuksien tuomia ongelmia esimerkiksi vammaisten asumispalveluissa. Palvelutuo-tannon monipuolisuus tuo täysimääräisesti alan ammattilaisten osaamisen asiakkaiden käyttöön.

Kokoomus haluaa lisätä keinoja, joilla vaikutetaan palveluiden laatuun, kustannusvaikuttavuuteen ja integraatioon. Tarvitsemme kansallisia laaturekistereitä ja vertailukelpoisen tietopohjan sote-palve-luista, digitaalisten palveluiden ja teknologioiden hyödyntämistä sekä yhteen toimivat tietojärjestel-mät. Sote-palveluiden kehittämisen tulee huomioida henkilöstön hyvinvointi ja työssä jaksaminen, hyvä tiedolla johtaminen sekä toiminnallinen integraatio. Yliopistosairaaloiden ja nykyisten viiden eri-tyisvastuualueen osaamista on hyödynnettävä. Sote-palvelujen rahoituksen ja ohjauskeinojen tulee kannustaa yhteistyöhön, laatuun, vaikuttavuuteen ja kustannustehokkuuteen.

Oletteko valmiita osallistumaan sosialidemokraattien johtamaan enemmistöhalli-tukseen, ja onko teillä osallistumisellenne mahdollisia kynnyskysymyksiä?

Kokoomus pitää seuraavia kynnyskysymyksiä oleellisina hallituspolitiikan kannalta:

1. Hallituksen on sitouduttava päätöksiin, joilla asiantuntija-arvioiden mukaan varmistetaan vähintään 75% työllisyysaste 15-64-vuotiaiden ikäryhmässä. Työllisyystavoitteen saavuttamista tarkastellaan vuo-sittain ja tarvittaessa sovitaan lisätoimista.
2. Hallituksen tulee jatkaa julkistalouden vahvistamista ja pienentää kestävyysvajetta. Julkiseen talou-teen on kerrytettävä puskureita tulevien haasteiden varalle.
3. Kokoomus pitää välttämättömänä investointeja koulutukseen, osaamiseen ja sivistykseen. Koulutus-järjestelmämme uudistamista on jatkettava.

4. Hallituksen pitää huolehtia kestävästä kasvusta niin ympäristön, ilmaston kuin taloudenkin osalta.
5. Työ- ja eläketulon verotusta on kevennettävä kaikissa tuloluokissa keskituloisia painottaen. Yrittämisen verotusta ei tule kiristää.
6. Sote-palveluiden kehittäminen ja saatavuuden parantaminen aloitetaan heti nykyainsäädännön pohjalta mm. hoitotakuuta kiristämällä ja palveluseleiden käyttöä lisäämällä. Ei luoda tarpeettomia hallintorakenteita.
7. Kokoomus edellyttää, että hallitus toteuttaa työelämän tasa-arvoa ja työllisyyttä edistävän perhepääuudistuksen.
8. Kokoomus ei hyväksy perustuloa tai muuten vastikkeettomuuteen perustuvaa työttömyysturvamallia. Vastikkeeton perustulo ei tue tavoitetta korkeasta työllisyysasteesta ja lisäksi heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien syrjäytymistä.
9. Hallituksen on edistettävä työperäistä maahanmuuttoa Suomen kilpailukykyä parantavalla tavalla.
10. Hallitus ylläpitää ja vahvistaa sisäistä turvallisuutta ja oikeusvaltiota. Turvapaikkapolitiikan tiukasta linjasta pidetään kiinni. Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet on palautettava.
11. Suomen on oltava aktiivinen kansainvälisen sääntöperusteisen järjestelmän puolestapuhuja ja kannettava globaali vastuunsa kehityskysymyksistä.
12. EU:ssa suomen tulee toimia aloitteellisesti yhteisiä ratkaisuja hakien. Yhtenäinen, oikeusvaltiota ja liberaalia demokratiaa puolustava toimintakykyinen EU tuottaa turvallisuutta ja hyvinvointia enemmän kuin kukin jäsenmaa yksin.
13. Hallituksen tulee sitoutua huolehtimaan puolustuselänteon (2017) mukaisesta resursoinnista. Suomen tulee pitää yllä mahdollisuutta hakea jäsenyyttä Natossa.